

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)
Štev. (No.) 50

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
16. decembra 1976

Narodni in manjšinski problemi dveh knotinentov

Eno najbolj paradoksnih mednarodnih dogajanj modernega časa je nasprotje med gibanji, ki stremijo za čim tesnejšo geografsko povezavo posameznih narodov in držav v federacije ali konfederacije in gibanji, ki stremijo za drobitevjo obstoječih državnih tvorb v vedno manjše in manjše drobce. To velja predvsem za Afriko, kjer se iz kolonialnih umetno omejenih geografskih področij porajajo države brez tradicije trdnih meja in centralnih uprav, prav tako pa tudi za Zahodno Evropo. Skupnega trga, ki se bje z vrsto narodnostnih problemov zaradi krivično potegnjenih državnih meja. Teh tudi po dveh svetovnih vojnah zahodnoevropski državniki ne znajo ali nočejo pravično rešiti.

Skupni evropski trg se je z včlanjenjem Anglije, Irske in Danske teoretično okreplil in se tako spremenil iz skupnosti „šestih“ v skupnost „devetih“. To skupnost bosta kmalu povečali na enajstoročno Španija in Grčija. Kljub svoji gospodarski in politični dinamičnosti in silovitosti možnosti vsestranskega razvoja pa nosi v sebi kal razpadanja in to prav zaradi številnih manjšinskih problemov svojih članic.

Najnovejši separatistično gibanje v Zahodni Evropi se je pred nedavnim pojavilo na francoskem sredozemskem otoku Korziki. Vodjo je Pariz že vrkel v ječo. Parizu povzročajo glavobol tudi Baski v južni Franciji ob Pirenejih, pa Bretonci na severu in prebivalci področja Jura ob švicarski meji.

V Angliji se bijeta z Londonom pokrajini Wales in Škotska, ta zadnja zlasti, odkar so v Severnem morju odkrili velika podmorska petrolejska ležišča. Škotska zahteva zase levji delež materialnega blagostanja iz petroleja, ki ga smatra za svojo lastnino.

Belgija se ne more znebiti sporov med francosko govorečimi Valonci in nizozemsko govorečimi Flamci, Španija pa bo prinesla v Skupni evropski trg, ko bo postala njegova članica, svoj problem Kataloncev na jugovzhodu in Baskov na severu.

Italija noče rešiti vprašanja Avstrijcev na Južnem Tirolskem, prav tako noče dokončno rešiti vprašanja slovenske manjšine na Goriškem in Tržaškem.

Avstrija, ki sicer ni članica Skupnega evropskega trga, pa je zahodnoevropske države, se prav tako trdovratno upira pravični rešitvi problema slovenske manjšine na Koroškem; Danska pa se od časa do časa v protestnih notah spopade z Anglijo glede statusa majhnega otočja Faroe.

Medtem, ko je svobodna Zahodna Evropa praktično odpravila svoje carinske in gospodarske ter z ukinitvijo vizumov takorekoč tudi državne meje, postaja naravnost smešno, da zahodnoevropske države ne znajo ali nočejo enkrat za vselej rešiti svojih manjšinskih problemov. Če že ni možno — toda dvomimo, da ne bi bilo možno — prestaviti mejnikov tako, da bi vsak narod bil čim manj geografsko okrnjen, pa vsekakor ni izvedljiva podelitev najširših gospodarskih, kulturnih in političnih avtonomij posameznim narodnim manjšinam. Kaže, da bi se v sedanjem trenutku le redko katera poslužila skrajnega koraka, t. j. pravice do odcepitve od države, v kateri se sedaj nahaja, če bi le resno pretehtala umestnost takega koraka z ozirom na svojo politično, materialno in kulturno blaginjo, ki bi ji bile zagotovljene z avtonomijo odn. z doslednim izpolnjevanjem že obstoječih mednarodnih pogodb, kot npr. v slučaju slovenske narodne manjšine v Avstriji in Italiji.

Slovenska narodna manjšina na Primorskem in na Koroškem se nahaja v primerjavi z drugimi zahodnoevropskimi narodnimi manjšinami še pred najvažnejšim problemom svobode, ki je v matični državi po partijskem zakonu zaščiteni dobrina; z drugimi besedami: podvržena dobri volji tajne policije. Slovenska narodna manjšina na Primorskem in Koroškem bi se zato danes zna-

FRANCOSKA (NATO?) ZAGOTOVILA JUGOSLAVIJI

Ob Brežnjevem obisku v Jugoslaviji 15. novembra t. l. je svetovno časopisje poročalo o „zgotovitvi“ sovjetskega komunističnega diktatorja jugoslovanskega komunističnemu diktatorju Titu, da bo ZSSR „spoštovala svobodno izbiro različnih oblik in razvoja socializma“ v Jugoslaviji in da bosta ZSSR in Jugoslavija „med seboj prostovoljno in brat-sko sodelovali“, kot državi in kot partiji in da se ne bosta „vmešavali v notranje zadeve“ druga druge. Iz zadevne skupne izjave obeh diktatorjev pa je bila povsem izločena navedba „neodvisnosti“ Jugoslavije od ZSSR, tako v državnem kakor v partijskem pogledu.

Brežnjevu trenutno ni kazalo drugega, kakor da je podpisal takšno skupno izjavo s Titom in to zaradi vedno pogostejših glasov v svobodnem svetu o sovjetskih pripravah na ponovno popolno vključitev Jugoslavije v sovjetski blok, bodisi z notranjim prosovjetskim prevratom po Titovi smrti ali pa z direktno sovjetsko vojaško invazijo. Moskva je tako napravila z Vzhodno Nemčijo, Poljsko, Madžarsko in Češkoslovaško, ko so se ti sovjetski sateliti na en ali drug način poskušali vsak ob svojem času otresti sovjetske nadoblasti. Razlika z Jugoslavijo pa je v tem, da je na njeni ohranitvi izven polne sovjetske kontrole, kakor vse tako kaže, svobodni zahodni svet veliko bolj zainteresiran, kakor je za ostale srednjeevropske komunistične države, ki jih časnikarji in zgodovinarji povsem napačno prisojajo vzhodni Evropi. Jugoslavija namreč zapira Moskvi nekontroliran dostop v Sredozemlje.

Ker zahodni državniki, dasi tega javno ne povedo, sleherne sovjetske ustne ali pisne izjave in zagotovila ne jemljejo resno, ker jim je pač praksa dokazala, da za Moskvu velja načelo: cilj posvečuje sredstva, tako tudi zgoraj omenjene Brežnjev-Titove izjave niso v zahodnih prestolnicah vzeli dobesedno zares. Tudi Brežnjev in Tito se kot komunisti dobro poznata in si zato drug drugemu ne zaupata. Oba vesta, da se njun naslednik tako v Moskvi kakor v Belgradu kot komunist ne bo čutil vezanega na kos papirja, ki sta ga onadva podpisala, če bo takrat kazalo bolj koristno za enega ali drugega.

Zato je še pred Brežnjevim po Belgradu hodil bivši severnoameriški veleposlanik Averell Harriman, ki je po-

ročal v Washington o svojih ugotovitvah v Jugoslaviji, po Brežnjevu pa je tja priletel na dvodnevni obisk 6. t. m. francoski predsednik Giscard d'Estaing in se s Titom sestal v bivšem kraljevem dvorcu na Dedinju pri Belgradu.

Francija, dasi „uporniška“ članica v NATO, je kot taka preko Giscarda povedala Titu, odn. jugoslovanskim narodom, da ji gre za „ohranitev jugoslovanske neodvisne pozicije v vzhodni Evropi, proste sovjetskega ali katerega koli drugega vmešavanja.“ Giscard je kot v odmev ponovil severnoameriško stališče do jugoslovanskega problema po Titovi smrti, da bi Moskva čim resnejše vzela na znanje zanimanje svobodnega sveta za jugoslovanski geografski prostor na Balkanu.

V skupni izjavi, ki sta jo po dnevne razgovorih izdala Giscard in Tito, je ponovno poudarjena beseda „neodvisnost“ v zvezi z jugoslovansko pozicijo do sovjetskega bloka. Izjava obsega šest točk, med katerimi je najvažnejša tista, ki govori o „suvereni enakosti, ki pomeni pravico do neodvisnosti, zlasti v svobodni izbiri političnega in gospodarskega sistema in zunanje politike. Ta vključuje pravico do vključitve ali ne vključitve v katero koli vojaško ali politično skupnost in do izbire politike neuvrščenosti ali nevtralnosti.“

Druga važna točka izjave poudarja, da „resnična odjuga (detente) pomeni popolno odsotnost vmešavanja v notranje razmere drugih držav.“

Skupno Giscard-Titovo izjavo opazovalci smatrajo za velik Giscardov uspeh, ker da se mu je posrečilo postaviti Titov podpis pod močno definirano protisovjetska zahodna stališča, ki morejo služiti kot primerno orožje tudi notranjim in zunanjim jugoslovanskim silam, katere težijo k postopni ohromitvi jugoslovanskega partijskega sistema in v končno demokratizacijo države.

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel Tito po podpisu izjave, je v zvezi na izjavo, ki jo je bil podpisal z Brežnjevim, dejal, da je Jugoslavija „za vsakogar trd oreh“, na ponovno vprašanje časnikarjev o jugoslovanski varnosti pred Moskvu pa je poudaril:

„Ne morem reči, če bo Jugoslavija v bodoče napadena in ta trenutek tudi ne morem vedeti, od kod tak napad lahko pride. Zaenkrat ni nevarnosti za neodvisnost Jugoslavije.“

ki sta se zbudili ob porazu kolonialnega imperializma in zunanje dominacije. Kakor z verige so bile spuščene stare, latentne plemenske sile po revnem kontinentu, prepreženem z redkimi pravičnimi mejami. Moderne afriške vojne, ki niso bile boj za neodvisnost pod kakršno koli zastavo — npr. Guinea Bissau ali Angola — ali ki niso posledica rasnih problemov — Ro-dezija —, imajo svoj vzrok v plemenskih razlikah. Spor npr. med Somalijo in Abesinijo ali med Eritrejo in Abesinijo temelji na bodočnosti plemenskih skupin, ki ali hočejo neodvisnost ali pa priključitev k sosednji državi, so pa u-metno razkosane vsled starih kolonialnih dogovorov njihovih bivših gospodar-jev.

Umrli abesinski cesar Haile Selasie, ki je bil gonilna sila Organizacije za afriško enotnost, dokler je vladal v Ad-dis Abebi, je vztrajno trdil, da bo morala za blaginjo afriškega kontinenta miniti vsaj ena njihova generacija stabilnosti, predno naj bi spremenili najbolj umetne kolonialne meje. Z njegovo smrtjo je zamrla tudi vrsta njegovih idej. Drobitev sedaj grozi tudi Afriki, toda kar je pri tem najbolj iro-nično — v imenu napredka in enotnosti.

Evropa in Afrika sta dva kontinen-ta, ki še dolgo ne bosta narodno in po-litično ustaljena in to kljub svojima povsem različnima zgodovinskima raz-vojem. Kaže, da izkušnje večstoletne zgodovine Evrope prav tako malo koristijo, kakor Afriki njena zgodovinska mladostnost.

Un reconocimiento eterno

En el transcurso de un acto recientemente celebrado en Buenos Aires, en el cual fueron entregadas distinciones al personal militar que resultó víctima de la delincuencia subversiva, o a los parientes en caso de los fallecidos, el Jefe del Estado Mayor General del Ejército, general de división Roberto Eduardo Viola pronunció un discurso, en el cual expresó:

“La patria agradecida, no puede devolverles la vida; tampoco, a lo mejor, restañar en plenitud sus heridas. Ni siquiera reparar materialmente el daño inferido a sus seres queridos.”

“Pero sí les ofrece el recuerdo y el reconocimiento de todas sus generaciones, que será eterno y reservado a sus hijos más queridos, a los que contribuyeron a su grandeza”.

Nekaj o pradamovini Slovanov

Prof. dr. Tine Debeljak je imel v soboto 11. t. m. na prijateljskem sestanku Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva (SKAS) predavanje o prvotni domovini Slovanov, in to-rej tudi Slovencev. Ker bi predavanje utegnlo zanimati tudi širše občinstvo, priobčujemo v skrajšanem povzetku glavne misli.

Uvodoma je predavatelj podčrtal, da hoče starejše ljudi med nami, ki so morda obiskovali srednjo šolo še v Avstriji, pa pozneje v Jugoslaviji, opozoriti na novo pojmovanje postanka in razvoja Slovanov, ki se je v zadnjih petdeset letih zelo spremenilo; mlajšim pa, ki so se rodili že v taboriščih in v tujini pa pojasniti zvezo s Slovani in Slovenci in tej plemenski skupnosti pokazati prvi izvor. Nam starejšim je iz šolskega pouka ostalo v spominu približno tole znanje: Slovani so kot nomadski narod prišli iz Azije, se naselili v Zakarpatju, odkoder so se v IV. in V. stoletju začeli preseljevati med drugimi tudi k Donavi in preko nje na Balkan in od tam k beneški ravnini, kjer so s Slovenci zaustavili svoj pohod na Zahod. Seveda smo pri tem predpostavljali, da so ti priseljenci iz Azije prišli že s svojo slovansko prago-vorico, iz katere so se pozneje razvili na novih terenih sedanji narodni jeziki in narodne države. Ok. l. 600 so se Slovenci — še skupaj z Obri — naselili vse od Dunaja preko Vzhodne Tirolske do Trsta ob morju in globoko v panonsko nižino, posedli trikrat toliko zemlje, kot jo imamo sedaj, in se razvijali v to, kar danes smo. Ta tisočtristoletna zgodovina pa nam je poznana in jo po svoji nadaljevamo tudi mi, čeprav v tu-jini.

Prazgodovinska skupnost

Slovane štejemo k indoevropskim narodom skupine satem (sto), ne kentum (centum) ter so se razvijali v medsebojni zvezi, vplivajoč drug na drugega. In iz teh medsebojnih stikov so se razvijale nove oblike, ki so pozneje pripeljale do novih jezikov. In tudi ti indoevropski jeziki so se razvijali ob prejšnjih, katerih ostanki so med drugimi Baski, Laponci oz. Finci („pralovek Evrope“), pa uralsko-azijski jeziki. Sovjetski „jezikoslovni arheologi“, kot npr. Vladislav Iljič Svitčič, je odkril celo jezikovne zveze „korenske enakosti“ med jeziki Evrope in Azije. Tako gre ta zveza v turške jezike, mongolske, tungijske, hamosemitske in dravidske jezike, koreanske do eskimovske... in vsi ti imajo izvor v sumerščini — Mezopotamije, kjer so se ob babilonskem stolpu zmešali jeziki... Tako se to medsebojno vplivanje za nasledovati 12.000 let nazaj, daleč v kameno dobo. Ta „praindoevrazijski“ jezik, ki ga pač rekonstruirajo po arheoloških podatkih, imenujejo „borejšč“. Po jezikovnih, arheoloških, antropoloških podatkih itd. slutijo, da je že sredi kamene dobe, pred okoli 10.000 leti bilo neko preseljevanje kulturnih narodov med Evropo in Azijo, kar se je pozneje ob znanem preseljevanju narodov po svoje ponovilo.

Tako tudi ob ugotavljanju etnogeneze Slovanov sodelujejo vse te vede, ter odkrivajo nje skrivnosti.

Ena prvih ugotovitev teh sodobnih znanosti je ta, da so se Slovani razvili v Evropi, ter so torej tu avtohtoni, ne priseljeni. Kdaj? Kje je njih pradamovina?

Zanimivo je, da stara Velikopoljska kronika iz X. stoletja imenuje zibel-

ko Slovanov: Panonijo v legendi, da je tam živel oče Slav, ki je imel tri sinove z imenom Leh, Čeh in Rus, ki so se potem razšli na vse kraje. Legenda sicer, toda nekaj je živega v njej: spomin na evropski izvor plemena. Kako ga najti znanstveno in ugotoviti? Iskali so ga v Lužicah, pa v Zakarpatju, v Polesju in ob Volgi in Oku. Zdi se mi pa, da je zdaj sprejeta teza, da je ta pradamovina bila ob porečju rek Odre in Visle. To je v prvih mesecih l. 1927 prvi ugotovil poznani profesor Jan Ciekanski v svojem Uvodu v zgodovino Slovanov. Torej pred — petdesetimi leti, in so mu potem pritrdili vodilni poljski arheologi Sulimarski, Jasenica, dialektologi (Nitsch), jezikoslovci (T. Lehr — Splawinski) itd. Predvsem ta zadnji, katerega predavanja sem poslušal in občudoval njegovo erudicijo. Po vojni l. 1957 je izšla druga povečana izdaja Ciekanskovega Uvoda (strani 520!), na katero se predavatelj naslanja, poleg knjig T. Lehra-Splawinskega Pregleda in oznak slovanskih jezikov ter njegovih Razprav in skic iz zgodovine slovanskih kultur (1954).

Dokaz avtohtonosti

Povzemamo zelo na kratko samo glavne ugotovitve:

Iz arheologije: Izkopanine v Lužici so pakazale, da se je okrog l. 1800 pr. K. v bronasti dobi začela kristalizirati na prostoru med reko Pregoli v Lužicah pa do Njemna v Litvi in do Karpato-v neka posebna kultura, ki jo po izkopaninah imenujejo „lužiška“ in se je ločevala od germanske in drugih okoliških kultur. Predvsem po ornamentih keramike, po pokopavanju mrličev (sežiganje in vlaganje urn v kamnite grobove, itd.). V nadaljevanju na vzhod sovpada ta kultura s prevorsko in tripilsko. Na tem terenu so se potem pojavili narodi, ki so pozneje dobili ime Vendi, Veneti. Ne smemo jih identificirati za Slovane spočetka, toda po okrog l. 1500 pr. K., ko so se ločili od indoevropske skupnosti, pa že. Posebno ime Vendi, Veneti je predavatelj obširneje tolmačil: To je ime, ki so ga dali neslovanski sosedji Slovanom, iz česar je nastalo „vindišč“, še zdaj ime za Slovence. Ker pa nahajamo ime Vende tudi v Vendeji v Bretoniji in v Benetkah (Venezia), sklepa Lehr-Splawinski, da so bila ta naselja ustanovljena po pripadnikih vendske kulture (lužiške), ne še po Slovanih. Za Benetke so nekateri mnenja, da so jo ustanovili trgovci, ki so trgovali po znani jantarski poti iz Jadrana na Baltik, in so skrajnima postajama dali ime: Veneti... Slovenci sami pa so se imenovali predvsem na obrobih krajih z drugimi sosedji: Sloveni, pozneje Slovinci. Tako na Pomurju (še v prejšnjem stoletju so živeli zadnji potomci baltških Slovanov: Die Slowinzen), ob Solunu (Sklo-venci), ob Italiji Slovenci... v Dubrovniku Slovinci itd. Toda, kaj pomeni beseda: Sloven? Najnavadnejša razlaga je ta, da pride od besede: slovo (beseda), torej skupino ljudi, ki govorijo isto besedo; nasproti pa vsi slovanski narodi imenujejo ljudi, ki jih ne razumejo: Nemce (zanje so mutci!). Drugi spet, da so Slovani „sklavi“, sužnji; tretji, da so potomci Slave (glorije) itd. Čez 20 nazivov poznam, ki pa noben ni v jezikoslovstvu sprejet kot dokončen. Verjetno je ime prevzeto od prednikov, in pomeni ljudi, ki „žive v ravnini“, ob (Nad. na 2. str.)

NEMIRNI IBERIJSKI POLOTOK

NA PORTUGALSKEM VSI ZADOVOLJNI. KAJ PA ŠPANIJA?

V nedeljo 12. decembra so bile na Portugalskem občinske volitve. Bile so to tretje volitve, odkar se je dežela povrnila v demokracijo, in so pokazale, kako daleč je še narod od prave demokracije in demokratične zavesti.

Ozračje, v katerem so bile volitve izvedene, ni bilo najbolj idealno. Nekaj dni prej je levičarska bomba pogrnala v zrak glavni vodovod portugalske prestolnice, in skoraj teden dni je manjkalo tega bistvenega elementa. Prevrtniki so seveda s tem skušali napegljati vodo na svoj mlin in nagajati mirnemu poteku volitev. Razni atentati so bili izvedeni tudi drugod po državi.

Kot običajno so v teku volilne kampanje vse stranke zagotavljale lastno zavest moči, ko pa je bil znan rezultat, ki ni bistveno spremenil dosedanjega političnega položaja, pa so prav tako vsi brez izjeme izrazili svoje zadovoljstvo nad izidom.

Največ glasov so prejeli socialisti in sicer okoli 33 odstotkov. S 25% jim sledijo socialdemokrati. Takoj nato so se uvrstili komunisti z 18%; četrta pa je ostala sredinska socialdemokratska stranka s 16%. Te številke niso preveč različne od aprilskih poslanskih in junijskih predsedniških volitev, če izvzamemo komuniste, ki so precej napredovali. Aprila so namreč dosegli 14 odstotkov, na predsedniških volitvah so padli na 7%, od tedaj do danes pa so napredovali do 18%. Seveda so to takoj izrabili za propagando, češ da je ljudstvo sito socialistične vlade in sedanjega režima; in so zahtevali več besede pri odločanju. Seveda niso niti omenili, da so še vedno le na tretjem mestu v ljudski simpatiji, in da niti eden izmed petih volilcev ni dal glasu njim. Volilo pa je kaj majhno število Portugalcev, in prav gotovo niso bili komunisti tisti, ki so ostali doma.

Prav velik izostanek volilcev pa skrbi ljubitelje portugalske demokracije. Komaj 64% upravičencev se je udeležilo glasovanja. Izostale pripisujejo u-

mirjenim sektorjem in tako tudi razlagajo napredovanje komunistov. Parlamentarnih volitev se je namreč udeležilo 92% prebivalstva, predsedniških pa 75%. Vprašanje je, kdaj se bodo nekomunisti zavedli, da s svojim izostankom pravzaprav glasujejo za svoje sovražnike. In drugo vprašanje: ali ne bo takrat že prepozno?

Španski referendum

Ko pišemo te vrstice se španci pripravljajo na udeležbo referenduma, ki naj potrdi politične reforme, ki jih je pripravila kraljevska vlada in potrdil dosednji kongres. Tuji tu ni stvar potekla mirno. Da bi preprečili, ali vsaj motili potek referenduma, so pristaši levičarske skupine GRAPO (Grupo de Resistencia Antifascista Primero de Octubre — Skupina protifašističnega odpora prvi oktober) ugrabili predsednika državnega sveta in kraljevega svetovalca Antonio Maria de Uriol Urquijo. Za njegovo osvoboditev so zahtevali izpustitev 5 teroristov. Na to seveda vlada ni pristala in njen predsednik Adolfo Suárez je izjavil, da bo referendum izveden proti vsem pritiskom, in da vlada nikdar ne bo kupčevala s prevratniki.

Ko bodo te vrstice v rokah bralcev, bo vsaj delno že znan izid referenduma. Nihče seveda ni niti mislil, da bi vlada mogla s svojimi predlogi propasti. V bistvu je šlo za to, koliko špancev se bo referendumu udeležilo, kajti levičarske skupine so propagirale vililni bojkot.

Ko bo enkrat referendum mimo, se bo šele začela prava tekma. Pred junijem morajo izpeljati parlamentarne splošne volitve. Stranke pa še formalno, in v velikih primerih niso organizirane ne organsko ne idejno. Politični opazovalci se tako zapletajo v razne napovedi, ki so bolj podobne vremenskim ugibanjem, kot resni politični analizi, za katero manjka elementov. Stanje bo trajalo nekaj mesecev, potem bo vidno, kam se bo Španija obrnila.

NATO je zasedal

POGOVORI IN UGOVORI V BRUSLJU

Gotovo dogodek, kot je zasedanje Organizacije severno atlantske pogodbe v Bruslju zahteva podrobno analizo. Zato danes le omenimo nje izvedbo, in nekatere otenke razgovorov, katerih se je udeležil (poslovilno) tudi severnoameriški zunanji minister Henry Kissinger.

O marsičem je tekel govor članic, katerih moč vidno peša napram nenehnemu kopičenju čet, ki ga izvajajo članice Varšavskega pakta. Če bi gledali suhe številke brez gospodarskega in političnega ozadja, tedaj bi lahko trdili, da trenutno Evropo rešuje le še primerna atomska oboroženost. Prav

zato je Varšavski pakt ponudil NATO, da zmanjša število čet in tankov, če le Zahod umakne iz Evrope 7000 jedrnih objektov. Seveda je NATO to ponudbo odbila kot neresno in „propagandno“.

Govora je bilo tudi o človeških pravicah za železno zaveso, in o posledicah Helsinške konference, zlasti še, ker se bodo prihodnjega junija znova sestali za proučitev helsinške pogodbe.

Omenimo še Kissingerjev odgovor na vprašanje, kako bodo članice Varšavskega pakta reagirale na morebitno vključitev Španije v NATO. Odrnil je, da pač lahko vključijo Albanijo v Varšavski pakt.

Nekaj o pradomovini Slovanov

(Nad. s 1. str.)

„močvirjil“, „v gozdovih“ itd. (tudi naš K. Oštrj je prispeval svojo razlago iz alarodščine!).

Botanični dokaz: Besede za drevo bukev, Slovani ne poznajo, samo Nemci „Die Buche“. Sklep: pradomovina Slovanov mora biti tam, kjer tega drevesa ne poznajo. Nasproten dokaz: besede gaber, tisa, bršljan Nemci ne poznajo. Ne rastejo pri njih.

Antropološki dokaz: Ti „Vendi“ so živeli v sosedstvu z Germani, ki so imeli svoj center v Skandinaviji. Od tam so vdrali na Dansko in ob obrežju Baltika v vzhodno Prusijo. Pod njimi so bili Iliri, Kelti, Itali, Grki, Traki, Balti, Finci, Armenci itd. Po merjenju lobanj, izkopanih iz teh dob, se da dokazati mešanje plemen, — Slovani niso rasa, temveč mešanica treh plemen: nordijske rase, dinarske, laponidske in armenoidske. Za Slovence je ugotovljeno, da so: 33% nordijski, 22,5 sredozejski dinarci, 25% armenoidi in 19,5 laponoidi. To priča, da je šlo čez to ozemlje mnogo tujih plemen, ki so pustila svoje vplive; toda prehodi so bili bežni, ne trajni. Zato odklanjajo nemško trditve, da so bili ti kraji pred Vendi nemški, ter so prišli Vendi pozneje. Lobanje nordijcev so bile najdene samo sporadično ob trgovskih potih. Ljudstvo pa je vztrajalo v nenehni kontinuiteti vseh tisočev let...

Najvažnejši pa je jezikovni dokaz. Tu je prof. Lehr-Splawinski dokazal,

da je iz indoevropske jezikovne skupnosti izstopila najprej neka slovansko-baltska skupnost (Slovani, Litvanci, Estonci in Prusi), nato pa se je verjetno pod ilirskim vplivom ok. l. 1800 pr. K. odcepila baltsko slovanska skupnost v dva toka: slovansko in baltsko, ki sta šla odslej vsaka svoj razvoj. Statistično dokazuje Lehr-Splawinski, da je vseh besed, skupnih vsem Slovanom, 1700. Od teh je 170 za označevanje duhovnih pojmov (duša, bog itd.) ter vsi ostali za zunanja opazovanja predmetov. Znak za njihovo kulturo. Potem nadaljuje s statistiko izposojenk iz germanskih narodov, keltskih, ilirskih, grških, azijskih, itd. itd. Tako se je razvil nekako v 3. stol. pr. K. skupen praslavski jezik, ki je trajal potem do nekako IX.—X. stol. Vendar pa so se že v praslavščini pojavile dialektične posebnosti — tako npr. galova, glava, glava..., svetja-sveča-svešta... Tudi „jat“ je že dajal: e, ije, i... in dr. Mandić je že dajal: e, ije, i... in dr. Mandić trdi, da so tudi že tam bile različnice: što, ča in kaj... Vsekakor so se šele po selitvi narodov in Slovanov v nove pokrajine razvile posebnosti novih narodnih jezikov, kot jih poznamo danes. Predavatelj navaja 16 slovanskih narodov!...

Ko so bili najvažnejši dokazi za nastanek praslavske skupnosti na terenu — Visle in Odre —, ki pa jih nekateri pomikajo ali bolj na vzhod (Rusi), ali na zahod (Čehi), toda vsekakor se vidi, da tisto „bivanje“ v Zakarpatju,

Mednarodni teden

JAPONSKI ministrski predsednik Takeo Miki se pripravlja na odstop, potem, ko je njegova liberalna stranka precej nazadovala na zadnjih volitvah in izgubila absolutno večino. Obdržala se bo na vladi s pomočjo neodvisnih konservativcev, Miki bo padel. Na njegovo mesto bo prišel sedanj ministri podpredsednik Takeo Fukuda.

VSEMIRSKI strokovnjaki v Pasadena, California, bodo reaktivirali vse-mirska laboratorija Viking I in II na Marsu. Njuno delovanje so prekinili malo prej, preden se je sonce postavilo med Mars in Zemljo.

NAJVEČJO privatno orožarno, seveda podtalno, so odkrili te dni v ZDA. Nje lastnik, 41-letni Donald G. Wiggins, je bil postavljen pred sodišče. V podzemskih skladiščih je bilo orožja, da bi lahko do zob oborožili 200 mož. Bile so tam, med drugim, najmoderneje puške, granate, pa tudi razstrelivo in protitankovske rakete. V celoti je bilo nakopičeno več kot osem ton orožja.

TAJLANDIJA je obtožila Vietnam, da pripravlja invazijo te države. Tajlandski notranji minister je izjavil, da se bo invazija začela 15. februarja, in da bodo komunisti vdrl v Tajlandijo istočasno iz Laosa, Birmanije in Kambože. Invazija da bo izvedena po vzorcu gverilske vojne.

V STOKHOLMU so med pouličnimi manifestacijami, podelili nagrade Nobelovim odlikovancem. Največ protesta je bilo zaradi nagrade pripisane ekonomistu Friedmannu, in pa seveda zato, ker so vsi nagrajenci državljani ZDA.

V LIBANONU je končno predsednik Sarkis prišel do vlade. Ministrski predsednik Selim al Hoss je sestavil vlado z osmimi ministri-tehnokrati, ki pripadajo različnim verstvom libijskega mozaika.

KURT WALDHEIM je bil potrjen za nadaljnjih 5 let kot glavni tajnik Združenih narodov. Potem, ko je varnostni svet potrdil njegovo kandidaturu, ga je Glavna skupščina hrupno potrdila. Pišejo, da je bil Waldheim zelo ganjen. Upajmo, da bo kdaj nad njim pozitivno ganjena tudi zgodovina.

ANGLEŠKI konservativci imajo pred seboj kaj temno bodočnost. Nesoglasje, ki vlada med sedanjo voditeljico stranke Margaret Thatcher in bivšim ministrskim predsednikom Edvardom Heathom, lahko privede do razkola, ki bi bil za stranko usoden.

V MEHIKI je zvezno sodišče uknilo odlok, po katerem je bivši predsednik Echeverría podpravljal nekatera posredstva z namenom, da jih demagoško razdeli. Sodišče je ukazalo, da se zemlja vrne prvotnim gospodarjem.

Ljubiti koga pomeni veseliti se njegove sreče.

G. W. Leibniz

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Tekom vsega tedna so časopisne strani polnile novice in komentarji ne-navadnega dogodka pobega polkovnika Pite iz gverilske ječe. Kot znano, je bil pred meseci ta oficir, ki je bil imenovan za vladnega interventorja v Glavni delavski konfederaciji (CGT) ugrabljen in odpeljan neznano kam. Po tolikem času, in ne da bi bilo od njega niti od njegovih ugrabiteljev kakega glasu, so ga smatrali že za izgubljenega, pobitega od rok prevratnikov. Sedaj pa se je pojavil, še kar čil in zdrav, in njegov pobeg je bil za mnoge simbol zmagovite vojske napram gverili.

Seveda dogodek sam po sebi, če mu izvzamemo to simbolično vrednost, ni toliko važen v protigverilskem boju, kot so nenehni spopadi in zmage oboroženih sil proti ostankom prevratnih organizacij. Ni dneva, da časopisje ne bi poročalo o teh spopadih, in stalno zapisujejo poboj tega ali onega gverilca. V celoti je bilo pobitih v spopadih med vojsko in gverilci od 24. marca, ko je nastopila sedanja vlada, pa do danes, že nad 620 prevratnikov. Med temi je mnogo gverilskih vodij (zadnji teden npr. Norma Arostito, ki je bila udeležena pri poboji generala Aramburja), tako da smatrajo, da so prevratne organizacije v veliki meri obglavljene.

To napredovanje na bojnem polju pa vlado navdaja z zavestjo moči in zaupanja, ki se je pretekli teden izrazil v izpustitvi na svobodo večjega števila pripornikov, obtoženih sodelovanja z levičarskimi elementi. V celoti je bilo 197 Argentinec in 13 tujcev, ki so seveda morali takoj zapustiti državo.

Manj uspešen je vladni boj proti inflaciji in druginji. Ta mesec sicer obe-tajo manjši porast cen kot oktobra, a nihče ne govori o decembru, ki bo kaj vroč mesec. S prvim januarjem bo stopila v veljavo prihodnja povišica plač, ki pa verjetno ne bo presegla 20%. V čem se bo potemtakem izkazalo izboljšanje, ki ga obljublja? V zastanku inflacije, v manjši porasti cen. Vendar vsaj v začetku ni upati na izenačenje rasti cen in plač. To je še daleč.

Mihajlov zopet začel gladovno stavko

Že tretjič v tem letu je Mihajlo Mihajlov začel koncem novembra v zaporu v Sremski Mitrovici gladovno stavko. Kot je znano je 42-letni Mihajlov oster kritik sedanjega režima v Jugoslaviji in je bil februarja pretekega leta ponovno obsojen zaradi člankov, ki jih je objavjal v zahtodnem tisku. Zavzemal se je za večstrankarski sistem v Jugoslaviji. Ko prestaja sedem-letno zaporno kazen je letos prvič prekinil gladovno stavko meseca marca.

Večji uspeh bo opaziti v petrolejski proizvodnji. Vladni interventor v državni petrolejski družbi, (ki bi postala akcijska družba z večino državnega kapitala) je napovedal, da bo država pridelala toliko petroleja, kolikor ga bo porabila. Torej bodo popolnoma odpravili uvoz goriv, ki so državo stale veliko deviznih fondov. Za naprej (po letu 1977) pa imajo v načrtu celo izvažati petrolej, kajti računajo, da bo črpanje pospešeno, ker bodo na ta sektor povabili tudi privatne kapitale, in ni izključno, da celo tuj kapital. Izvoz bo baje v prvi dobi šel prvenstveno v sosednji Brazil, s katerim Argentina navezuje vedno tesnejše stike.

Tradicionalno je tekla huda kompetenca med Argentino in Brazilom, zadnje čase pa, zlasti po nastopu sedanje vojaške vlade, so zasukali krmilo. Skušajo doseči zlasti gospodarsko izpopolnitev obeh „velikanov“ južne Amerike. Te dni se je mudil v brazilskem glavnem mestu argentinski zunanji minister admiral Guzzetti in se tam sestel z najvišjimi vladnimi osebnostmi. Dosegel je tudi sporazum glede izkoriščanja vodnih tokov in jezov na reki Paraná, kar je Argentino že dolgo skrbelo. Za bodoče tudi ne izključuje sestanka med predsednikoma obeh držav, kar bi dokončno potrdilo to novo skupno pot. Sedanji argentinski vladi je treba priznati, da je v zunanji politiki, vsaj na regionalnem področju, dosegla res lepe uspehe.

Te dni pa se je general Videla mudil na obisku v raznih krajih province Buenos Aires. S krajevnimi voditelji je preučil razne probleme, katerih rešitev naj bi našli v sklopu federalnega sodelovanja. Seveda bo moral prav federalizem tudi kdaj priti na vrsto na listi problemov, ki jih je treba rešiti. Federalizem je v Argentini v veljavi samo na papirju, dejansko pa so ga tekom let popolnoma zadušile gospodarske in socialne okoliščine. Se bo tudi tega problema kdaj lotila vojaška vlada? Treba bi bilo...

pomeni 2500-letni razvoj iz zadnje kamene dobe preko bronzne pa do začetka železne, v kateri pa je Slované zajel val — preseljevanja.

Debeljak je nato širše govoril o praseljevanju na Balkan. Omenil je mongolske Bolgare, ki so iz Azije podjarmili ob Donavi naseljene Slované, pa jim dali svoje mongolsko ime Bolgari in antropološko značilnost, toda izgubili so popolnoma svoj jezik, da ni ostal po njih noben jezikovni spomin (podobni jezik je bil madžarski), dasi so imeli visoko plastično kulturo (več metrske vklesanine konjenikov v gorško živo steno!). Prav tako dokazujejo Hrvati, da niso Slovani iz tega Zakarpatskega praslavanskega „kotla“, temveč so kot iranski narod iz območja Azovskega morja, prešli v vrste vse-ljencev v Evropo, se poslovanili in ustanovili svojo vladavino kot Belo Hrvatsko ob današnjem Krakovu. Pravi predavatelj, da je poslušal svoj čas v Rimu predavanje p. Sakača o poreklu teh Hrvatov iz Irana, katerih ime je že na spomeniku perzijskega vladarja Daria, ki imajo iz l. 522 pr. K. ohranjen hrvatski ornament: kockasti grb, itd. Ti so prišli na Balkan na poziv imperatorja Herakleja I. preko moravskih vrat, skozi kraljestvo Sama, ki jim je dal dovoljenje, se ustavljali na Karantaniji (hrvatska teorija Karantanskih kosezov in knezov, ki jo zagovarja Slovenec prof. L. Hauptman in je njegovo tezo izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti po vojni!). Nato so se naselili v Dalmaciji, kakor jim je prostor daroval bizantinski cesar.

Srbi pa so tudi prišli na Balkan šele po prvih bolgarskih osvajanjih bizantinske zemlje iz — Lužice, kajti so direktni potomci — lužički — Srbovi! Zato p. Mandić sklepa hipotetično, da niso nikdar Hrvati in Srbi imeli svoje skupne zgodovine. Slovence pa so prišli v tej dobi preko Donave na Balkan skupno z Obri (Avari) in kot rečeno z njimi posedli sedanjo „domovino“. Po pogodbi med Langobardi in Obri so na velikonočni ponedeljek (Langobardi so bili arijanci) sklenili pogodbo, da če se ne vrnejo po 300 letih iz Italije, je ta zemlja za vedno njihova. Ker še danes ni ugotovljeno, ali so bili Slovence podjarmljenci Obrov, ali njih zavezniki, se ne ve, kako ta pogodba velja za Slovence. Prof. dr. Ceve piše, da velja tudi za Slovence: ker so bili zavezniki; torej je ta zemlja po „pogodbi“ za vedno naša.

Toda Slovenci so se priselili v naše kraje tudi — skozi moravska vrata, sledeč nekdanji jantarski poti od Baltika na Jadran. Kakor je Finžgar opisal pot iz Bizanca Pod svobodnim soncem, in nadaljeval Moder, tako mi je znano, da neki sodobni pisatelj opisuje za nas novo zanimivo pot iz Slovaške k morju... Ob tem naj povem, da pisatelj Ciekankowski smatra Slovačke „najverjetneje za Slovence, ki so se po madžarskem presekanju direktne zveze, orientirali proti češki in pogoltnili tudi panonske Slovence...“

Ob koncu pa je predavatelj citiral tudi tale stavek iz Ciekankowskega velikega Uvoda iz l. 1957: „Davna severna pradomovina Slovencev se ne da ugoto-

viti in ni videti, da se da problem rešiti. Zagotovo pa se je nahajala na območju prevorske (lužiške) kulture in to precej daleč na severu. Prvotni zgodovinski Slovenci so namreč predstavljali formacijo, ki je bila bolj močno (pritiskajoče) pod premočjo nordijskega elementa.“

To pa je področje, ki ga skuša rešiti s svojimi amaterskimi razpravami F. Jeza. V svoji knjigi Skandinavsko poreklo Slovencev (1967) skuša dokazati, da so se Slovenci že formirali v germanskem sklopu v Skandinaviji pod imenom Sovend, (isti naziv kot „Svedi“), da so kot taki skandinavski Slovenci prišli na praslavski teritorij in ohranili svojo slovansko posebnost... Praslavanska skupnost je za Jezo hipoteza, ki je ni mogoče dokazati. Kosezi so skandinavski element, imena karantanskih knezov so vsa skandinavskoga porekla, Slovence so v domovino prišli kot izoblikovano ljudstvo, ki so imeli za sabo že več tisoč let narodne zgodovine... od skandinavskih časov..., ko so se Slovenci iz skandinavske in južnobaltske domovine selili na vse strani, raznašali in vnašali skandinavske besede, ki so zdaj last vseh Slovanov... od Pomorjanskega do Makedonije... Nekje drugje pravi, da je „vsaka druga slovanska beseda skandinavska...“

Iz predavanja, kot ga podajamo, si lahko vsak napravi sodbo o tej „skandinavski teoriji o poreklu Slovencev...“, o kateri se predavatelj zdi, da je morda preveč politično prirejena hrvaški teoriji, in da jo bo treba še zelo znanstveno kritično in sistematično utemeljiti.

Novice iz Slovenije

POSTOJNA — V Hrašovju grade mlečno farmo, kjer naj bi 250 krav dajalo po 5.200 litrov mleka letno.

MARIBOR — Tovarna avtomobilov Maribor (TAM), oddelek za vlake, je 18. novembra izdelala zadnji dvodelni motorni vlak iz serije naročil za železnico. TAM se je leta 1970 povezala s Fiatom iz Torina za izdelavo dieselskih vlakov in je dobila naročilo za 42 takih garnitur. Od tega je TAM izdelala 30 kompletov, Fiat iz Torina pa je dobavila ostalih 12.

LJUBLJANA — Pravijo, da kmečko združništvo v Sloveniji in sploh Jugoslaviji šepa. V Jugoslaviji je le še 530 zadrug in 370 obratov za kooperacijo. Če je to malo, prav gotovo ni krivda pri kmetih; pač nimajo zaupanja v komunistične zadruge. Prav tako partijo boli, ker je 85% zemlje v zasebni lasti. Saj so jo po vojni na debelo „kolktivizirali“, pa so jo morali nato spet vrniti, ker je nihče ni obdeloval. V Sloveniji je v 46 kmečkih zadrugah in 31 obratih za kooperacijo vključenih okoli 45.000 kmetov ali 25 odstotkov.

RADENCI — Načrtovanje kmetijskih panog tudi šepa. Pomurje naj bi po direktivah partije postalo žitnica Slovenije, pa so sedaj ugotavljali, da so se tam vse preveč usmerili na živinorejo.

LJUBLJANA — Posebna komisija je porabila 2000 ur, ob sodelovanju 90 prosvetnih delavcev, in se dokopala do dveh predlogov. Po prvem naj bi se osnovno šolstvo združilo v skupnost osnovnih šol, po drugem pa v organizacijo združenega dela... v bistvu menda ni razlike med obema predlogoma. Toda pravijo, da ob tem nastaja devet problemov, ki jih bodo morale reševati posebne komisije. Teh problemov pa še niso objavili.

LJUBLJANA — V ciklu „Ljubljanski umetniki Ljubljani“ sta 22. novembra koncertirala violinist Janez Bokavšek in pianist Leon Engelman. V mali dvorani Slovenske filharmonije sta izvajala dela Bacha, Griega, Ysaya, Lovca in Prokofjeva.

KANIŽARICA — V tem rudniku, v katerega je vdrla pred meseci voda, končujejo z betoniranjem odprtin, skozi katere je vdrla voda. Če ne bo kakih nepredvidenih težav, bodo že konec meseca decembra začeli s črpanjem vode in s tem začeli drugo etapo za sanacijo rudnika rjavega premoaga.

METLIKA — V tovarni Beti v Metliki so se zbrali 15. novembra predstavniki tekstilnih tovarn iz Jugoslavije.

je in sklenili ustanoviti konzorcij za proizvodnjo poliamidnih vlaken. Novo tovarno bodo postavili v Ljubljani v Mostah, en obrat te tovarne pa bi morali postaviti tudi v Metliki. Nova tovarna bo veljala 1,5 milijarde dinarjev. Polovico naj bi dobili iz kredita tujih partnerjev, tretjino bi zbrali z domačimi krediti, ostalo pa bi dali podpisniki konzorcija. Nova tovarna bi proizvajala 10.000 ton, sedanje izdelajo le 4.000 ton, poraba pa je sedaj kakih 15 tisoč ton v vsej Jugoslaviji.

KRANJSKA GORA — 45 proizvajalcev spominkov je na sejmu v hotelu „Alpina“ razstavljalo svoje izdelke. Bili so na ogled izdelki iz Slovenije in drugih delov Jugoslavije. Ob tej priliki so tudi razpravljali, kaj je turistični spominek in kaj kič. Iskali so pota, kako bi ta kič izločili iz tržišča.

MARIBOR — Hitro cesto skozi Maribor naj bi začeli graditi leta 1977, leto poprej, kot je bilo predvideno. Sedva bodo morali najti nekaj premostitvenih posojil, da bodo te načrte mogli začeti izvajati.

MARIBOR — V Mariboru je bilo 13. in 14. novembra tekmovanje amaterskih pevskih zborov iz Slovenije za zlato, srebrni in bronasti grb Maribora. Prvo mesto je dosegel Akademski pevski zbor, sledila sta Akademski mešani zbor iz Kranja in Komorni zbor iz Celja. Nastopilo je 19 zborov, med njimi moški pevski zbor „Edinost“ iz Pliberka z avstrijske Koroške.

Umrli so od 13. do 19. novembra 1976:

LJUBLJANA: Mirica Lajovic r. Karlovšek; Adolf Ralek, up. strojevodja; Jože Potokar, up.; Matija Vide, 75; Marija Certalič r. Samec; Franc Gomilšek, up.; Janko Sedej, up. žup. in prof.; Majda Jamšek r. Polanc; Valentin Tiller, 87; Julijana Bedeković r. Kranjčič; Justič Cvern r. Metlar, up.; Lovrenc Gradišek, up.; dr. Anča Konvalinka Tavčar; Jožko Lutman, up. tiskarski strojnik, 83.

RAZNI KRAJI: Marija Šepetavec, up.; Pržan; Karol Porenta, up.; Polje; Albin Pisanski, 82, posestnik, Podbočje; Marija Vrečar r. Setničar, usl.; Polhov gradec; Ana Bižal r. Novak, Kranj; Aleksander Šmuc, up.; Kranj; Barbara Ferant, Trbovlje; Drago Hasl, up. prof.; Ptuj; Vinko Mrak, Stanežiče; Feliks Mrvar, Bobnarjev ata iz Cvilja pri Žužemberku; Anton Rome, Osrečanov ata, posestnik, Sela pri Šmarju; Stefan Jurak, up.; Celje; Janez Križaj, Sovinčev ata, Rateče; Ana Armič, Lukovica; Jože Stušek, up.; Tržišče; Ana Obreza, 79, šentvid pri Stični; Jože Megušar, up. gozd. tehnik, Šmartno pri Litiji; Lucija Dolinar r. Žagar, up., Škofja Loka; Anton Knez, up., Tržišče; Alojzija Kctnik, Dobrije; Ivan Lovše, up., 74, Zg. Kašelj.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebnosti:

Umrli je Franciška Kogovšek, dolgoletna kuharica in gospodinja v zavodu škofa dr. Rožmana v Adroguéju. Zavrtna bolezen ji je pretrgala nit življenja. Pokopana je bila dne 11. decembra na pokopališču v San Martinu ob številni udeležbi rojakov, ki so jo poznali kot tiho, skromno pa vendar delovno osebo. Za njo žalujejo v Argentini njena sestra Marija poročena s Francem Zorcem in vsa njena družina; v Parizu njen nečak lic. Janez Zorec; v Rovtahu, odkoder je pokojna doma, pa ostalo sorodstvo. Naj v miru počiva! Vsem njenim sorodnikom pa izražamo globoko sožalje.

Poroka. Poročila sta se v soboto 11. decembra v cerkvi Marije Pomočnice v Don Bosco, Ramos Mejia, Jorge Rubén Canges in Marija Roza Hren. Priče so bile ga. Marta Canges de Alonso in Ludvik Hren ter Stefan Alonso in ga. Štefka Hren. Poročil je delegat msgr. Antonio Orehar. Čestitamo!

Buenos Aires

Proslava Brezmadežne

Glavni praznik Slovenske dekliske organizacije in Slovenske fantovske zveze je Brezmadežna, 8. decembra.

Čeprav je bil letos za mnoge delovni dan, se je kljub temu zbralo nad 100 deklet in fantov, najprej k mladinski maši, nato pa k proslavi. Med maso je msgr. Antonio Orehar ob Brezmadežni pokazal na lepoto krščanstva. Ona je namreč naš vzor in naša Mati.

Proslavo je z izbranimi besedami in lepo okrašenimi mali dvorani začela Helena Loboda, predsednica SDO. Pesem „Je angel Gospodov“ je vsem približala slovesnost velikega dogodka. Kot govorniki so nastopili štirje: dve dekletu in dva fanta. Lic. Terezka Prijatelj je v prazničnih besedah nakazala pomen resnice „Marijinega brezmadežnega spočetja.“ Marko Mele je govoril o

Marijinih božjih poteh na Slovenskem. Marija Novak je razvijala misli resnice Marijinega brezmadežnega spočetja, s posebnim ozirom na mladino. Janez Rode pa je nakazal vlogo Marije v zgodovini slovenskega naroda. Med govori je nastopal mladinski zbor iz Carapachaya, ki ga vodi lic. Terezka Prijatelj. Peli so: „Zdrava, zemlje vse Gospa“, „O, Brezmadežna“, ... „Z Bogom, don's Marija pravi“. Za sklep pa so vsi zbrani zapeli: „Zmagala si“.

Proslavo, ki je bila nekakšna krona letošnjega življenja in dela SDO in SFZ, je s tehnimi besedami zaključil Tone Erjavec, predsednik SFZ.

Sklepna prireditve v Jegličevi šoli

V prirčnem slavlju so se v soboto 4. decembra ob navzočnosti staršev in prijateljev otroci Jegličeve šole v Slovenski hiši poslovili od pretečenega leta.

Ob 18 so v mali dvorani Slovenske hiše pod vodstvom svojega učiteljstva nastopili in prejeli spričevala. Posebno točko so nudile učenke oddelka slovensčine za katehetske govoreče otroke. Od odhajajočih absolutenk se je s toplimi besedami in Mauserjevimi Ozarami poslovil katehet g. Janez Pintar.

V cerkvi Marije Pomagaj se je vsa mladina s starši zbrala k zahvalni maši. Ob somaševanju čilskega gosta g. Grilja in g. kateheta jo je daroval msgr. A. Orehar.

Po vmesnem okrepilu se je vsa družba pomaknila tja, kjer je bila glavna pozornost otrok: v Miklavžev dvorano. Nebeški dobrotnik je tudi letos prišel v vsem sijaju, z vso dobrohotnostjo in — seveda — z nauki ter darili za otroke in učiteljstvo.

SAN JUSTO

V decembru je bilo v Našem domu polno življenja. Bil je namreč sklep šole, obiskal nas je sv. Miklavž, fantje in dekleta pa so dali obračun o delu v letošnjem letu in si izvolili nova odbora.

20. letnica prihoda lazaristov

Med pomembne dogodke naše skupnosti sodi brez dvoma praznik, ki ga je skupnost v Slovenski vasi proslavila v nedeljo dne 14. novembra t. l., ob 17. obletnici blagoslovitve cerkve in ob 20. obletnici prihoda lazaristov v Slovensko vas.

Ob tej slovesnosti, na katero se je zbrala vsa soseska, smo dali večji poudarek naselitvi lazaristov med nas leta 1956. Mislimo, da ne pretiravamo, če rečemo, da je ta dogodek zgodovinsko pomemben tako za našo krajevno slovensko skupnost kakor tudi za vso bližnjo okolico, v kateri naši duhovniki živijo in delajo.

Povrnilo se 20 let nazaj v zgodovino naše vasi. Bila je prva pomladanska nedelja leta 1956. Vaščani so se zbrali v gornjem koncu še neograjenega športnega igrišča za Luževcevo in Gerkmanovo domačijo. Mlade, krepke in zdrave družine s številnim naraščanjem so zasedle klopi ob mizah, oboje improvizirano iz gradbenega lesa. Rahel vetrič je potegnil z juga pomešan s prahom ravnokar zoranih cest našega nastajajočega naselja. Rojaki so na pripekačnem soncu sledili telovadnim nastopom mladine, od katere se je velika večina rodila še doma ali v raznih begunskih taboriščih. Bili so to prvi skromni začetki našega skupnega življenja v vasi.

Takrat stopi med zbrano gručo ljudi pokojni msgr. Janez Hladnik, ustanovitelj fare pri sv. Jožefu in njen prvi župnik. Ta fara je bila približno 15 kvader oddaljena od središča vasi, kamor smo zvesto nedeljo za nedeljo hodil k slovenski maši do božiča leta 1956. Po kratkih pozdravih s posameznimi vaščani je po zvočniku sporočil vsem zbranim veselo novico, da je dobil dovoljenje za ustanovitev samostojne vikarije na področju Slovenske vasi, katera bo zaupana slovenskim lazaristom. Velika radost je prevzela vse prisotne ob tej novici, zlasti starejši med nami, katerim je bila pot do sv. Jožefa predolga, zlasti v slabem vremenu, so bili presrečni ob misli na bodočo kapelo v vasi.

Društvo Slovenska vas je pristalo na to, da se sezida bodoča časna kapela na društvenem zemljišču kot podaljšek že dograjene dvorane na ulici Porvenir. Po izpriznitvi bi ta prostor služil za povečanje dvorane.

S posojilom, ki so ga nam dali gospodje lazaristi, smo v mesecu decembru leta 1956 začeli z vso naglico z zidavo prostora za bodočo kapelo v velikosti 4x10 m. Velika lesena premakljiva vrata so ločila oba prostora. Ob cerkvenih opravilih so se vrata odprla in je bil pogled iz dvorane v kapelo, medtem ko je bil pevski zbor na odru.

Sklep „Balantičeve“ šole

V nedeljo, 5. decembra, je poleg staršev šolskih otrok prišlo več drugih rojakov k sklepu šole. Proslavo je z besedami zahvale učiteljskemu zboru, staršem in otrokom začel Pavle Malovrh, predsednik šolskega odbora staršev. Nato so se vrstili lepi prizori. Otroci iz vrta in 1. ter 2. razreda so uprizorili prizor „Lev je izgubil krono“, ki ga je napisala gđ. Miriam Jereb. Pripravili pa sta ga gđ. Marija Krajnc in avtorica. Tretji razred je pod vodstvom gđ. Kristine Jereb podal Kuničev rocičacijo „Dedek sanja“. Gđ. Irena Urbančič je z učenci 4. razreda uprizorila prizor „Lena lepota“ in Mavrico. 5. in 6. razred sta pod vodstvom gđ. Kati Kujkati v dramatski obliki pripravili Sneguljčico. Nato še „Pesem o klasu“ in klasični valček. Osmošolke pa so v lastni izvedbi uprizorile, kako si bodo izbirale poklice. Šolski zbor, ki ga vodi gđ. Anica Mehle, je nato korajžno zapel „En starček je živ“ in „Ena ptička mi poje“. Voditeljica šole, gđ. Anzelca Klanšek, je za sklep podala misli zahvale ter vsem učencem in staršem dala napotke za počitnice.

„Balantičeva“ šola je v letošnjem letu štela 115 učencev. Osmi razred jih je končalo deset in sicer: Lučka Jereb, Marko Kavčič, Marko Kržišnik, Rozka Likozar, Danica Malovrh, Irena Oblak, Tone Oblak, Karel Pregelj, Irma Šuštarčič in Magdi Zupane.

Obisk sv. Miklavža

Po sklepu šole je med zbrane otroke, mladino, starše in ostale prišel v spremstvu angelov in parkljev sv. Miklavž. Prizor je poživilo petje tako sv. Miklavža, angelov, parkljev in zbrora deklet in fantov, ki ga vodi Andrej Selan.

PRISTAVA (Castelar)

Zaključek slovenske šole

V nedeljo 5. decembra je slovenski šolski tečaj dr. Franceta Prešerna slovesno zaključil šolsko leto. Prireditve je organizirala in vodila neutrudljiva in požrtvovalna voditeljica šole gđ. Mija Markeževa, ki šolo vodi že polnih 23 let. Ker je bila dvorana zasedena s pripravami za miklavževnjo, je bila prireditve v spodnjem salonu in zato brez okrasja, pa je kljub temu prirčno potekala. Otroci so pod vodstvom gospe Kristine Jerovškove lepo zapeli nekaj slovenskih pesmi. Potem je gđ. voditeljica spregovorila staršem, šolarjem in se ganljivo poslovila od Dominika Oblaka, Irene Rant, Renate Keber in Martina Križ, ki so končali 8. razred in zapuščajo šolo. Vsakemu je izročila šolsko spričevalo, slovensko knjigo in pismo msgr. Antona Oreharja. V tem pismu takole piše: „Bog naj bo s teboj,“ tako so mi rekli mama, ko so

v Slovensko vas

Na četrto adventno nedeljo smo bili zadnjič kot slovenska skupnost pri maši v fari sv. Jožefa. V svoji pridigi nam je pokojni g. Janez naznanil, da bo prihodnja slovenska služba božja v Slovenski vasi, kjer smo medtem že dokončali prostor za bodočo kapelo. Po končani maši smo odšli od sv. Jožefa brez slovesa, brez poslovnih besed, brez zahvalne pesmi. In vendar smo tam od naše naselitve v vasi prejeli marsikatero duhovno dobroto in tolažbo.

Šele kasneje smo zvedeli, da je bilo pok. g. Janezu hudo pri srcu, ko je z našim odhodom zgubil najboljši del fare.

Naselitev lazaristov

Dne 23. decembra so se lazaristi naselili v Slovensko vas. Bili so to duhovniki: France Buh, Ladislav Lenček, Janez Petek in pokojni brat Janez Grabnar. Najeli so časno Igljevo hišo ob skrajno severnem robu vasi. Od takrat naprej so lazaristi z nami delili vse začetne težave naše naselitvene dobe ob pomanjkanju vseh najbolj elementarnih sredstev za človeka dostojno življenje kot so: tlakovane ceste, prevozna sredstva in zasebna ter javna razsvetljiva, itd.

Prišla je dolgo pričakovana polnočnica leta 1956, ko se je v naši vasi prvič darovala sveta maša.

Božična noč leta 1956 je bil mejnik v zgodovini naše vasi. Bil je to velik dogodek za nas vse. Bil je to začetek stalne slovenske službe božje med nami in začetek delovanja samostojne vikarije, ki bo za dušnopastirstvo med Slovenci skrbela kakor smo bili navajeni doma.

Od tiste zgodovinske božične noči naprej je bila v Slovenski vasi vsak dan sveta maša, celo dve ali tri in vsako nedeljo dve maši s pridigo. Vrstila so se spovedovanja, številna obhajila, procesije, krsti, prva sveta obhajila naših otrok, birme, poroke in pogrebne maše.

Lazaristi so prišli živeti in delovati v Slovensko vas tudi zato, da pridobijo in vzgojijo med vrstami naše fantovske mladine duhovniške in misijonske poklice, ki bi pomnožili njihove vrste v zdomstvu in v misijonskih deželah.

Kmalu po naselitvi v vasi so kupili v središču vasi zemljišče, kjer naj bo stalo bodoče Baragovo misijonišče. Za Veliko noč leta 1957 so lazaristi prvič povabili rojake iz vsega Velikega Buenos Airesa v Slovensko vas na blagoslovitev temeljnega kamna Baragovega misijonišča in bodoče cerkve, kar je

me 7. maja 1945 pokrižali z blagoslovljeno vodo v rojstni hiši, ko sem stopal v begunstvo, drugo večjo polovico mojega življenja. In v zadnje pismo mojega bivanja v Evropi so 20. jan. 1948 napisali: „Molimo eden za drugega, pa zaupajmo na Boga in Marijo, da bi se zdravi videli.“

Prav tako želim tebi, ko odhajaš iz slovenske ljudske šole v Argentini: Bog naj bo s teboj — z Njegovo resnico v razumu ter Njegovo ljubeznijo v srcu stopaj v novo dobo svojega življenja, da tudi ob slovenski besedi nadaljuje pripravo za delo v slovenski skupnosti v Argentini ali če je božja volja tudi v Sloveniji.

Molimo eden za drugega pa zaupajmo na Boga in Marijo.

Irena Rant se je v imenu odhajajočih gospodičnih voditeljic lepo zahvalila za ves njen trud in delo, ki jim ga je posvetila in je v imenu vseh odhajajočih obljubila, da se bodo držali tega, kar jih je učila in ostali dobri, verni, pošteni in zavedni Slovenci vse svoje življenje. Gospodični voditeljici je izročila šopek.

V imenu staršev se je gđ. Markeževi, kateheta M. Lamovšku in vsem učiteljicam toplo zahvalil predsednik krajevnega šolskega odbora Polde Golob.

Prihod sv. Miklavža

Medtem se je že znočilo in nastopila je skrivnostna tema. Fantiče je kar nekam minila razposajenost, ki je ob drugih prilikah nezadržna in kar plašno je ves šolski drobiž odhajal v dvorano, da pričaka Miklavžev obisk. V razsvetljeni dvorani so lažje zadihali. Pa je zopet nenadoma nastopila tema in seveda tudi molk. Odprl se je na odru pekel in iz njega so z velikim hrupom in truščem priskakali peklenski s samim Luciferjem, ki je držal s trirogelnimi vilami to peklensko svojat nazaj, da se ni pognala v dvorano. Ob prijetni muziki in lučeh so začeli prihajati na oder angeli. Nadangel Michael je naznanil skorajšnji prihod Miklavža in resno posvaril peklenske, da morajo biti mirni in ubogati Miklavža.

Oder je zablestel v polnosti luči in iz višave se je na oder, sedeč na škofovskem sedežu, počasi, slovesno spuščal Miklavž. Spregovoril je pozdravni govor in začel deliti darove. Miklavž je klical vse pridne in poredne. S poredni so imeli nekaj opravka tudi peklenski, ki so v istem kotu, kjer g. župnik Matija vernike odvezuje grehov, mrcvarili poredne fantiče.

Miklavževanje je lepo poteklo in pristavka mladež se ga bo še dolgo prijetno spominjala. Oder je bil ne samo leno ampak odlično pripravljen in opremljen. Gospodu Mihi Gaserju čestitamo k njegovim iznajdljivosti in trdemu delu, da je ustvaril tako lepo sceno.

izvršil z vso slovesnostjo naš pokojni škof dr. Gregorij Rožman.

Dva meseca kasneje, to je meseca julija so zapele prve lopate na kraju bodočega misijonišča ob sodelovanju številnih vaščanov, ki so se odzvali prostovoljnemu delu pri kopanju temeljev. Gradbena dela, ki so jih prevzeli vaški gradbeni mojstri, so po tukajšnjih pojmiš se dosti hitro napredovala kljub otežkočenemu dovozu materiala, zlasti v zimskih mesecih.

Leta 1958 je bila stavba Baragovega misijonišča v glavnem dograjena, da more služiti svojemu namenu. Na praznik 25. maja je sledila slovesna blagoslovitev in otvoritev Baragovega misijonišča, ki je odsej naprej župnišče, družbena hiša in središče slovenske akcije v zamejstvu, nadaljevanje misijonišča v Grobljah s prav posebno nalogo za vzgojo slovenskih misijonskih poklicev.

Meseca aprila leta 1959 so sprejeli v Baragovo misijonišče prve gojence za peti in šesti razred osnovne šole. Učencem se je nudila verska in narodna vzgoja in redni pouk po javnem učnem načrtu. Poučevali so baši duhovniki, včasih je tudi pomagal kakšen laik. Vodstvo Baragovega misijonišča se je takoj v začetku postavilo na stališče, da svojih gojencev ne bo pošiljalo v kakšne oddaljene zunanje šole zaradi nevarnosti, ki pretijo njihovem verskemu in нравnemu življenju na poti tja in nazaj.

Vzporedno z gradnjo Baragovega misijonišča so začeli tudi dovažati gradbeni material za bodočo cerkev Marije Kraljice. Dobro leto kasneje, to je 14. novembra leta 1959 je namesto našega obolelega škofa dr. Gregorija Rožmana blagoslovil novo cerkev danes tudi že pokojni škof iz Lomas de Zamora dr. Aleksander Schell, velik prijatelj g. Janeza Hladnika in naših gospodov. Z blagoslovitvijo nove cerkve se je prenesla služba božja iz začasne kapelice poleg stare dvorane v novo cerkev Marije Kraljice.

Naša cerkev, ki se s svojim cerkvenim stolpom visoko dviga nad vaškimi strehami, je veličastno poslopje z ravnimi linijami, zgrajeno na najbolj vzvišeni točki ob osrednji cesti naše vasi.

Ker so počasi pričeli prihajati v našo cerkev tudi domačini k službi božji, so gospodje vpeljali ob nedeljah eno mašo za argentinske vernike. Ko je njihovo število čez nekaj let naraslo v zvezi s šolo, so dodali še eno mašo za šolsko mladino.

Razvoj šolstva

Zaradi oddaljenosti farne šole šolskih sester pri sv. Jožefu in zaradi bolj uspešnega dušnega pastirstva med domačini se je pokazala vedno bolj potreba po lastni farni šoli v vasi. Zato so se gospodje leta 1962 odločili za gradnjo primernih prostorov za vrtec in prvi razred osnovne šole. Število otrok, ki so obiskovali farno šolo v vasi, se je iz leta v leto večalo. Z naraščanjem števila otrok, so se tudi v raznih etapah doživali potrebni šolski prostori po prej zasnovanih načrtih pod vodstvom arhitekta in gradbenih mojstrov. Vsa naša ljudskošolska mladina se je vpisala v farno šolo skupaj z otroki okoličanov.

Toda osnovna šola je odprla novo področje delovanja. Treba je bilo misliti, kam z mladino po končani osnovni šoli.

Že je bil sklep narejen in že so pristopili k izvršitvi tega sklepa. Ko se je zadnji razred farne osnovne šole pripravljal za odhod, so že pričeli z gradnjo novih šolskih prostorov šestletne farne srednje šole „Bachillerato comercial“. S tem je bila mladini zagotovljena poleg strokovne izobrazbe tudi nadaljnja vzgoja in krščanskem duhu. In ta duh je vedno bolj prodiral preko otrok na starše. Vedno bolj so se domačini-okoličani bližali naši cerkvi, ki je vabila vse, ki žive v njeni neposredni bližini. Potom obeh farnih šol je počasi nastalo novo zdravo farno občestvo, pri katerem je naša slovenska skupnost igrala svojo vlogo.

Naši lazaristi pa so imeli stalno pred očmi glavni cilj Baragovega misijonišča, to je vzgoja novih slovenskih misijonarjev.

Prostori v Baragovem misijonišču, v katerih je bila od leta 1959 naprej notranja šola in internat za gojence, so bili omejeni in niso mogli sprejeti večjega števila prijavlencev. In večje ko je število gojencev, večja je tudi verjetnost, da se bo kdo odločil za misijonski poklic. Zato so naši lazaristi počasi začeli misliti na posebno stavbo za misijonski zavod.

Leta 1967 so blagoslovili temeljni kamen bodočega Misijonskega zavoda ob ulici Guido Spano. Naslednje šolsko leto 1968 so se gojenci iz Baragovega misijonišča preselili v dograjeni Misijonski zavod, ki je bolj odgovarjal številnim potrebam vedno večjega števila gojencev, ki so se prijavili za vstop.

Otvoritev Misijonskega zavoda leta 1968 je sovpadala s pričetkom pouka na ustanovljeni farni srednji šoli. Od tedaj naprej hodijo gojenci v farno srednjo šolo, ki jo vodijo slovenski lazaristi.

Namen Misijonskega zavoda je bil izražen v listini ob blagoslovitvi, ki se je vzidala v temeljni kamen in ki pravi, da naj bi bil bodoči Misijonski zavod žarišče misijonskega zaledja in istočasno zibelka novih slovenskih misijonarjev. Danes po 9. letih obstoja zavoda lahko že z veseljem ugotavljamo, da je ta zavod dal svoje prve sadove, ko so trije duhovniki misijonarji in trije laični misijonarji že na delu, medtem ko so drugi odšli v bogoslovje, da se tam temeljito pripravljajo na življenje in kasneje po svoji vrnitvi po-

(Nad. na 4. str.)

20-LETNICA PRIHODA LAZARISTOV (Nad. s 3. str.)

magajo pri velikih delih, ki so zastavljena za več generacij. Iz zavoda je izšlo tudi večje število izobražencev, ki so prepušeni s katoliško in misijonsko miselnostjo.

Obe farni šoli, v katero je takrat hodilo že okoli 800 mladine, sta potrebovali večji pokriti prostor za telovadnico, za razne šolske nastope ter za razvedrilni prostor ob dežju. Zato so leta 1970 zastavili gradnjo velike farne dvorane v sledeči velikosti: dolga 22 m, široka 15 m in visoka 6 m. Ta dvorana služi poleg tega tudi za vse prireditve farnih organizacij in potrebe modernega dušnega pastirstva. Nad farno dvorano so kasneje sezidali 8 prostornih in značilnih učilnic in več pomožnih prostorov, med katerimi omenimo med drugimi le šolsko knjižnico in dobro opremljeni laboratorij za fiziko in kemijo. Leta 1973 so še pozidali nadstropje tudi nad pisarniškimi prostori z novimi razredi, ker dotok otrok je še vedno naraščal.

V kratkih vrsticah povzemamo položaj, kot je danes, ko to pišemo.

V naši cerkvi je že več let vsak dan troje ali več svetih maš, ob nedeljah sta dve maši za Slovence in dve za argentinske vernike, ki so vse dobro obiskane. V obe šoli hodi danes že preko 1.500 otrok iz bližnje in daljnje okolice, medtem ko je v Misijonskem zavodu vsako leto nad 40 fantov slovenskih staršev, ki obiskujejo farno osnovno in srednjo šolo v vasi, poleg tega se v zavodu izpopolnjujejo v dodatnih predmetih: glasbi, jezikih in zlasti v slovenščini.

Danes sta Slovenska vas in cerkev Marije Kraljice ali „Maria Reina“, kot imenujejo domačini ves gradbeni objekt okoli cerkve v vasi, dve neločljivi stvari. Naziv „Maria Reina“, ne označi samo cerkev, temveč vse, kar je v njej, okoli nje in tudi sam kraj. „Maria Reina“ je lepa cerkev, kjer je vzorno urejena liturgična služba božja z ubranim petjem bodisi slovenskim ali argentinskim.

Proslava

Namen praznika, ki smo ga obhajali v nedeljo 14. novembra, je bila za-

hvala za duhovno oskrbovanje vasi skozi 20 let, za vsa velika gradbena dela, za cilje, zaradi katerih so bila postavljena: da bi iz teh šol prišla boljša mladina.

Msgr. Anton Orehar je imel pri končevanju maši globoko zasnovan govor, v katerem je govoril o pravih vraščanju v razmere, v katerih se nahajamo, in nas svaril pred pretiranim enostranskim poudarjanjem naših lastnosti. Pri slovenski maši je pod vodstvom Ivana Meleta lepo prepeval naš mešani zbor, kateremu so se v zadnjem času pridružili nekateri mlajši, v popoldanskim urah se je zopet vsa vas zbrala pri petih litanijah, nakar je sledil kratek kulturni program v cerkveni dvorani. Slavnostni govornik je bil za to priliko naš mladi inženir Janez Bokalič, ki je govoril o vlogi duhovnika v slovenski skupnosti. Po končanem kulturnem sporedu so se vaščani zbrali pri prigrizku. Tu so sledile čestitke, ki so jih izrekli zastopniki raznih krajevnih organizacij in katere so izvele v zahvalo gospodom lazaristom za vse storjeno v prid naši duhovni in kulturni rasti. V kratkem obdobju 20 let so naši lazaristi ustvarili velika dela, o katerih bodo pričale še kasnejše generacije. S temi deli so mnogo doprinesli k urbanizaciji enih najbolj revnih predmestij Velikega Buenos Airesa. Kar je pa še večje vrednosti, pomagali so k duhovnemu preoblikovanju ljudi, ki živijo na tem področju. Ko delamo zaključke ob 20. obletnici prihoda lazaristov v Slovensko vas, mirno lahko trdimo, da so s svojim neutrudljivim delom in stalnim stremeljenjem po napredku na vseh področjih v prid bližnjemu bistveno pomagali novi domovini pri njenem razvoju in istočasno so kot Slovenci doprinesli velik delež k prisotnosti in uveljavljanju slovenstva v tujem svetu.

Mi rojaki v Slovenski vasi izrekamo svojim slovenskim lazaristom globoko zahvalo za vse opravljeno delo farne mu občestvu v korist z iskreno prošnjo k Bogu, naj blagoslovi še naprej z obilnimi sadovi njihova dosedanja prizadevanja in jim želimo, da bi srečno izvedli še ostale načrte, ki jih imajo za bližnjo bodočnost.

I. Glinšek

OBVESTILA

SOBOTA, 18. decembra:

Na Pristavi občna zbor krajevnih mladinskih organizacij SDO-SFZ. Začetek ob 19.30.

NEDELJA, 19. decembra:

Zvezna občna zbor SDO-SFZ v Slovenski hiši ob 10.30.

Zveza slovenski mater in žena prireja božično srečanje v Našem domu v San Justo ob 18. uri.

PO ŠPORTNEM SVETU

HOKEJSKI KLUB OLIMPIJA se je v pokalnem prvenstvu evropskih državnih prvakov uvrstil v II. kolo. V Ljubljani je 25. oktobra Olimpija v povratni tekmi premagala bolgarskega prvaka Spartak iz Sofije s 5:1.

NA TURNIRJU za evropsko prvenstvo v vaterpolu sta se v šibeniku uvrstila v nadaljnje tekmovalne reško Primorje in španska Barceloneta, na turnirju v Bukarešti pa moskovski MGU in romunski Dinamo.

VILI AMERŠEK, eden redkih Slovencev, ki je igral v prvem moštvo ljubljanske Olimpije, se je novembra „preselil“ k francoskemu prvotigašu Angersu. Nogometaš Ameršek je podpisal dveipolletno pogodbo z Angersom, potem pa se menda misli spet vrniti v Ljubljano.

LJUBLJANSKA OLIMPIJA je v 13. kolu prve jugoslovanske nogometne lige v Ljubljani 14. novembra premagala zagrebški Dinamo z 2:1 in je bila po tem kolu na osmem mestu s 14. točkami (4 zmage, 6 neodločenih in 3 porazi). Na prvem mestu je bila Crvena zvezda z 21 točkami pred Radničkim iz Niša in Veležem iz Mostarja.

V drugi nogometni ligi je Maribor po 15. kolu na 11. mestu s 14 točkami (6, 2, 7), viški Mercator pa je na predzadnjem mestu in je z 10 točkami kar resen kandidat za izpad. Mercator je doslej dobil le eno tekmo, osem iger je bilo neodločenih in šestkrat je odšel poražen z igrišča.

NA DAMSKEM AZIJSKEM prvenstvu v košarki v Hong Kongu je Kitajska v finalu premagala ekipo Južne Koreje s 78:68. Južnokorejčanke so bile prvakinje neprekinjeno zadnjih enajst let.

sov ob letnem prispevku 500 pesov, ki ga je treba plačati do 31. marca.

Ob zaključku so bili poslani pozdravi obema častnima članoma: Jožetu Leskovarju in pisatelju Karlu Mauserju.

Občni zbor krožka SDO

Dne 10. decembra 1976 so imela sanmartinska dekleta, povezana v krožku SDO, svoj redni občni zbor, ki ga je vodila predsednica Marta Dimnik. Odbornice so podale poročilo o delu v pretekli poslovni dobi. Imele so tudi volitve novega odbora in so bile izvoljene: za predsednico Irena Rupnik, za podpredsednico Mojca Oberžan, za tajnico Mirjanka Voršič, za delegatino Veronika Fajfar, za kulturno referentko Marija Žagar, za športno ref. Elizabeta Grom, za gospodarico Marjanka Lenarčič, za voditeljico mladenk Mojca Oberžan, za voditeljico naraščajne pa Marta Dimnik.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

Sobota, 1. januarja 1977 ob 20. uri

Henrik - gobavi vitez

BOŽIČNI MISTERIJ KSAVERJA MEŠKA
REŽIJA: FRIDO BEZNIK SCENA: TONE OBLAK
IGRAJO DEKLETA IN FANTJE IZ SAN JUSTA

SILVESTROVANJE

Ob 21.30: Večerja – skupni asado

IN RAZVEDRILO

S SODELOVANJEM "SLOVENSKEGA INSTRUMENTALNEGA ANSAMBLA"

Vstopnice za igro in večerjo v predprodaji

NEDELJA, 2. JANUARJA, OB 20. URI

PONOVITEV IGRE:
"HENRIK – GOBAVI VITEZ"

Po dokriljem Zveze slovenskih mater in žena

Slovenski dom v San Martinu

vabi rojake na

SLOVESNO BOŽIČNO SVETO MAŠO

ter na božični zajtrk, združen s kratko božičnico — na božični praznik, 25. decembra — ter na

VELIKO DOMAČE SILVESTROVANJE,

ki bo na Silvestrovo, 31. decembra. Igral bo orkester "Zlata zvezda" (bivša Planika)

PETEK, 24. decembra:

SLOVENSKA POLNOČNICA ob 23. uri v Slovenski hiši.

BOŽIČ, 25. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu božični zajtrk.

PETEK, 31. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu silvestrovanje s sodelovanjem orkestra „Zlata zvezda“ (biv. Planika).

V Našem domu v San Justo silvestrovanje s sodelovanjem Slovenskega instrumentalnega ansambla.

Državni simfonični orkester in operni solisti bodo izvajali v petek 17. dec. na buenosaireski pravni fakulteti Händlov Mesija. Dirigira Drago Šijanec.

Vse naročnike v Argentini in po svetu prosimo, da čimprej poravnajo naročnino Svobodne Slovenije in naj ne čakajo opominov, ki nam povzročajo nepotrebne stroške.

Zadnja povečana številka našega lista v tem letu, ki bo BOŽIČNA ŠTEVILKA, BO IZŠLA 23. DECEMBRA. Prosimo, da organizacije, ustanove, podjetja in posamezniki pošljejo božična in noveletna voščila do NEDELJE, 19. DECEMBRA uredništvu lista. V letu 1977 bo prva številka izšla 6. januarja.

Uprava Svobodne Slovenije

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Corre- Argentin- Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3822

Registro Nacional de la Propiedad

Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976 za Argentino: \$ 1.700.— (170.000), pri pošiljanju po pošti \$ 1.800.— (180.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 20 USA dol.; obmejne države Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25 USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E. 33-7213.

PORAVNAJTE ZAOSTALO NAROČNINO!

Najbolj sodobno in najlepše darilo za vaše znance in prijatelje za Božič in Novo leto je jubilejni

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE 1973—1975

Uprava Svobodne Slovenije ga odpošlje tudi po pošti kamor koli. Samo naročite! Cena Zborniku je 2.000 pesov in odgovarjajoča pošt-nina in priporočnina.

SLOGA OPOZARJA

Psmrtninska podpora ob smrti člana Sloge znaša \$ 60.000.— (pesos m/n 6.000.000.—), če je imel član vsaj 6 mesecev pred smrtjo vloženih v Slogi:

\$ 5.000.— do 30. leta starosti,
\$ 10.000.— od 31. do 50. leta starosti,
\$ 15.000.— od 51. leta starosti naprej.

Naložba je vedno na razpolago, prinaša lepe obresti, v primeru smrti pa je skupaj s posmrtninsko podporo takoj izplačljiva pokojnikovim svojcem. Podrobnejše informacije v naši pisarni:

Bartolomé Mitre 97, Ramos Mejía. — v uradnih urah: ponedeljek, sredi in petek od 15. do 19. ure ali po telefonu 658-6574

Glej... izbranega sem te naredil v topilnici bridkosti.

Izajia 48, 10.

Samo za nekaj dni je posijal svetel žarek posebne sreče v naše življenje, naš

Andrejček

in se že v enajstem dnevu življenja utrlil, še preden se je utegnil za-teči v naročje užalostjenih staršev.

Položili smo ga v grob starega očeta 7. t. m. na pokopališče v San Martin, kjer se je nam v tolažbo s prelepimi besedami poslovil od nje-ga g. Jože Košiček. Prisrčna hvala njemu in vsem, ki so prišli k po-grebu in tistim, ki so nam bili v oporo v naših težkih dneh.

Janez Golob in Saša roj. Hartman, starši in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, 8. decembra 1976

Dne 10. decembra t. l. je odšla v večnost po zaslužen plači-lo naša draga teta, gospodična

Francka Kogovšek

Pokopali smo jo 11. decembra na pokopališču v San Martinu. Prisrčno se zahvaljujemo vsem številnim rojakom, zlasti sosedom iz Churruce, za sočustvovanje in vso pomoč. Posebej se zahvaljujemo č. g. Francu Gromu, ki jo je stalno krepčal z božjim kruhom. Dalje se zahvaljujemo špirtualu dr. Filipu Žaklju za pogrebno sv. mašo in globok govor, prav tako tudi somaševalcem. Tudi se zahvaljujemo č. g. župniku Francu Bergantu za vodstvo pogreba in rektorju dr. Francu Gnidovcu za poslovilne besede ob grobu. Vsem iskreni Bog plačaj!

Zaljujoči:

Sestra Marija por. Zorec,
nečakinja Marija Zorec por. Sušnik in
Darinka Zorec,
nečak lic. Janez Zorec,
svak Franc Zorec in svakinja Julka Razpet
ter družine Oberžan, Rupnik in Albreht

Buenos Aires, Paris, Rovte, 11. decembra 1976

V SLOVENSKEM DOMU V CARAPACHAYU

bo na božični večer sv. maša ob 24. uri. Poje pevski zbor „Mladina“. Na štefan dan pa bo sv. maša ob 11.30 za pok. Branka Vrčona. Po maši skupno kosilo, popoldan pa prosta zabava.

Sodeluje:
Slovenski instrumentalni ansambel

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

specialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-1413

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 628-4188.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escritano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827